

Kjære landsråd, gjester og øvrige deltakere

Dette er min siste tale til landsrådet som Of-leder.

Det er med både vemod, og takknemlighet og glede jeg trer tilbake.

Det er bra jeg kjenner ulike følelser.

De er uttrykk for at jeg har hatt en flott tid i Of.

Jeg har fått være lagleder for fire styrer som har jobbet hardt og godt, med styremedlemmenes kunnskap, erfaring, klokskap, analysekraft og evnen til å se helhet og de lange linjer. Disse lagene har vært litt som gode fotball-lag, med godfot-teori, med spisser, angripere, forsvarere, en libero eller to, og et solid støtteapparat, som alle har jobbet mot felles mål.

Og bak oss har landsrådene stått og gitt retning, støtte og forankring.

Jeg har fått møte et utall tillitsvalgte i hele vårt langstrakte land, sist ved en flott Finnmarksreise i februar til Alta, Hammerfest, Kirkenes og Karasjok. Jeg er imponert over den innsatsen dere gjør i små og store sykehus, først og fremst som spesialister for pasientene, men også som tillitsvalgte for overlegegruppen, som hjelpere til enkeltmedlemmer i vansker og som helhjertede bidragsytere til utviklingen av egne sykehus og hele spesialisthelsetjenesten. Det er en stor innsats som legges ned for andre og fellesskapet. Ofte er jobben usynlig, men enkeltmenneskene vet hva innsatsen deres betyr.

Jeg har også møtt og sett mange veldig gode legeledere. Det er det flere enn jeg som har opplevd; de mange velbegrunnede nomineringene til årets lederpris i Legeforeningen vitner om det.

Mye av arbeidet vårt har vært preget av Helseforetaksreformen fra 2002. Den brakte regnskapsloven og økonomiske prinsipper inn i sykehusverdenen på en ny og dominerende måte, og har gitt oss opplevelsen av at pasientenes ve og vel synes å komme i andre rekke hos dem som styrer. Dette til tross for helseminister Høies «Pasientens helsetjeneste» og «ingen avgjørelse om pasienten uten pasienten» og «den gylne regel».

Hva har skjedd i disse åtte årene?

Jeg vil gjerne fremheve litt av det vi har oppnådd og eller bidratt til å oppnå:

Først NHSP 1.0: Of lanserte i sin tid i media, med Arne Refsum i spissen, ideen om en nasjonal sykehusplan. Dette ble fanget opp og ble etter hvert en realitet, vedtatt av Stortinget. Sluttresultatet ble i stor grad preget av Ofs grundige arbeid på mange plan, både internt og overfor Storting og regjering.

Vi oppnådde å bremse og balansere behovet for sentralisering. Vi fikk snakket opp og frem lokalsykehus, og vi satte på dagsorden de store sykehusene ansvar for de små.

Stedlig ledelse ble også vedtatt av Stortinget etter press fra oss.

Nå jobbes det med NHSP 2.0. Prosessen viser at fenomenet nasjonal helse- og sykehusplan har kommet for å bli.

Denne gangen har myndighetene lagt opp til et engasjement nedenfra i sykehusene, med utviklingsplanene i HF-ene og RHF-ene, men prosessene har også vist at man ikke har funnet den modne arbeidsformen ennå. Of er også nå aktiv.

Av andre viktige hendelser må jeg også fremheve at vi sammen fikk til en sikring av kollektivt vern og rullerende planer, vaktfritak for gravide i 3. trimester m.m. gjennom en effektiv streik, arbeidsrettssaken vi vant og påfølgende forhandlinger.

Det er også vel verdt å trekke frem bladet vårt, «Overlegen», med fire utgivelser i året. Bladet er blitt styrket som et seriøst helsepolitisk organ som også når ut til mange ledere i sykehus, myndigheter og nasjonale politiske arenaer. Med sitt flotte innhold til nytte for mange og lekker layout er selv de mest ihuga digitalforkjempene begeistret.

Legeforeningen er både en fagforening og en faglig forening. Det er med stolthet jeg kan påstå at vi som fagforening sto sentralt i

arbeidet med å styrke fagaksen ved opprettelsen av faglandsrådet og fagstyret, vedtatt av Landsstyret i fjor.

Jeg vil gjerne også fremheve vår evne og vilje til å støtte andre foreningsledd i krevende tider, som fastlegene i nåværende krise. Slikt bidrar til en samlet og sterk legeförening.

Vi har også spilt klare roller i for oss krevende saker, som

#Metoo/#utentaushetsplikt og

Reservasjonssaken

Men så er det også mye som ikke er fullendt. Vi må fortsatt jobbe videre med:

Bedre samarbeid, både i linjen fra regjering via RHF og HF ned til den enkelte kliniker i pasientmøtet, og mellom første- og andrelinjetjenesten. Vi må i større grad være på samme lag, i samme båt.

Vi står foran krevende prioriteringer og mener helse må komme høyere på listen blant samfunnsområdene. Vi kan ikke fortsette med en finansieringsordning som hver gang ender med for små sykehus og korridorpatienter. Det er utrolig hvor liten vilje og evne det synes å være til læring! Foretaksmodellens ulike slagsider må rettes opp, menneskeverdet må komme i sentrum og vi må kjempe videre mot to- og tredeling av helsetjenesten.

Vi står overfor stortilt digitalisering, robotisering og utvikling av persontilpasset medisin; Nye muligheter, men som også bringer inn store etiske dilemmaer og krevende prioriteringer. Ofs klokskap vil trenges på mange arenaer fremover.

Av de mer nære ting trenger vi en bedre lønnsutvikling for normalarbeidstiden, bedre seniorpolitikk, satsing på rekruttering av tillitsvalgte og bedre tilbud til legelederne.

Hvor står vi som overleger nå? Hvilke forventinger har vi, og ikke minst, hvilke forventninger har andre til oss?

Vi er den største yrkesforening, ja det største foreningsleddet, i Legeforeningen. Det siste året har vi passert 10 000 medlemmer. Of har en historie og en «standing» å være stolte av. Overlegene er seg bevisste at vi er viktige deler av et stort hele og at vi jobber under en stor paraply. Vi jobber solid og kvalitets- og verdibevisst, etter både nære horisonter og lange linjer, og overleger tar stort ansvar. Vi er en sentral aktør på så mange plan, og det forplikter.

MEN:

1. Vi kan ikke tas for gitt. Jeg er redd for mye lesses over på overleger på sykehus, fordi andre forventer og erfarer at overlegene er der og tar unna. Som en overlege skrev i vår seniorpolitiske spørreundersøkelse: *«Det er overhodet ingen seniortiltak ved mitt sykehus. Tvert imot. Livet som sykehusoverlege blir verre og verre med mer og mer å gjøre og større krav til ditt bidrag. Dette samtidig med at yngre kolleger ikke forstår at man ikke er 40 når man er 60. De unge vil ha mer og mer fri, og vi gamlingene går nu der...»*. Vi må passe på at vi ikke havner som fastlegene, i en situasjon der stadig nye oppgaver legges over på oss, uten at nødvendige ressurser som tid og annet følger med. Vi må si fra om berettigede krav også på egne vegne og på vegne av gode arbeidsmiljø.
2. Vi skal være høyrøstede som ambassadører for pasientene, når det trengs. Ingen vet bedre enn oss hva som er optimal medisinsk behandling for de forskjellige tilstandene.

Jeg har vært leder i Of i åtte år og sittet i styret i til sammen 10 år. Det er en lang periode, og da tåler dere sikkert å høre meg reflektere litt over hva jeg har lært.

Helsetjenesten har tre felles verdier; kvalitet, trygghet og respekt. Dette visste jeg da jeg begynte. Men jeg har lært at av disse tre er respekt den største og mest grunnleggende verdien.

Jeg har lært at det i det lange løp lønner seg å være åpen, redelig og rimelig forutsigbar.

Jeg har lært at Legeforeningen og Overlegeforeningen har svært dedikerte tillitsvalgte og ansatte med stor kompetanse, og jeg vet å sette pris på dem.

Jeg har lært og erfart at støtte er noe mer enn klapp på skulderen. Av og til er det «ris» og ubehagelig påpekning som er den beste støtten. Ja, det er særlig når noen tar seg dette ubehaget at jeg merker hvem som virkelig bryr seg og vil meg vel, og hvem jeg kan stole på og regne med.

Jeg tror på å gi folk en sjanse, vise tillit, og gi partsforhold en sjanse, så får heller den annen part eventuelt bevise at de IKKE er tilliten verdig og så ta konsekvensene av det. Jeg lærte tidlig i min tillitsvalgtkarriere at: Blir man lurt, er tilliten borte i fire år.

Og så har jeg både på egne og andres vegne, som ansatt, tillitsvalgt og leder, erfart at statsminister Erna Solberg har rett i noe hun sa før påske: *«Er det en ting jeg ikke bryr meg om, så er det å sette merkelapper og navn på ledertyper. Ja, slikt er jåleri. Slike modeller kan være nyttige å lære studenter for å bli bevisst egenskaper, men det er ingen som passer inn, vi er alle litt av alt. Det viktige som leder er at du må forstå dem du leder. Det er min største ledererfaring. Du må se folk, det er det viktigste».*

Og så har jeg skjønt at jeg at jeg kunne vært mer synlig, ikke minst i sosiale medier....

Hvor er vi nå?

Jeg vil bare si det med ett ord: Underveis!

Jeg har mange å takke:

Landsråd for tillit i 10 år i Of-styret.

Of-styrene jeg har ledet inkl. mine fire nestledere i disse åtte årene: Kjell Vikenes, Odd Grenager, Christian Grimsgaard og Anne Karin Rime.

Of-sekretariat: Klippen selv, Edith Stenberg, med sin store arbeidskapasitet, komplette oversikt og store engasjement, ja hun brenner for Of. Juristen vår, Jan Eikeland, som har vært tilgjengelig for så mangt på mange plan for meg i noen år og gitt sterk og ekte støtte, og Liv Marit som siste året har tatt et overordnet ansvar i de mange hørings sakene.

Overlegen-redaksjonen, Arild Egge, Arne Refsum og Edith Stenberg, for en eventyrlig innsats og iverksettelse.

Valgkomiteen med leder Helge Haarstad, Arne Refsum, Turid Thune, Ulrika Larson, som etter mitt skjønn, gjør kloke og samvittighetsfulle avveininger.

Lederutvalget ved leder Siri Tau Ursin (Marieke Claessen, Rune Heggedal, Ståle fra Of-styret)

Kurskomiteen med toppengasjerte og allestedsværende Jannicke Mellin-Olsen i spissen gjennom en årrekke

Og så kunne jeg tenkt meg å fremheve mange enkeltpersoner utover dem som er nevnt. Men jeg skal bare nevne en til: Randulf Sjøberg. Han gikk inn i pensjonistenes rekke 72 år gammel i fjor og har vært en støtte og tenker for meg i mange av mine tillitsvalgtår, både lokalt, regionalt og nasjonalt. Han har også stått i mange tunge saker. Jeg og Of har mye å takke ham for.

Til slutt: Takk til president Marit Hermansen som er en samlende og veldig god president for oss alle, og til Legeforeningens sekretariatet med generalsekretær Geir Riise i spissen, som jobber hardt og leverer veldig gode tjenester.

I dag er det valg på nytt styre, og jeg er trygg på at Of bringes videre på en enda bedre måte.

Takk til dere alle, og takk for meg! Jeg kommer til å savne dere!